

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. III. Ostenditur deine, quòd statu suo non esse contentum, sit totius
Vniuersitatis tranquillitati & ordini se opponere, quod sanè absurdum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

potest, tota hominis consistit quies & perfectio. Verùm hoc vltimum perfequi aliquantulum fortasse non erit abs re, vt parua, quæ supereff, querimoniam fiat satis.

§. III.

Ostenditur quòd statu suo contentum non esse, sit totius vniuersi tranquillitati & ordini se opponere: quod sanè absurdum est.

17. **P**vlchrè hæc dicuntur, inquires, neque sine causâ, si magna pars hominum, ob eas, quæ obuoluuntur querelas de statu dimoueri, & in ampliorem extendi, aut in humiliorem deberent contrahi: certum est rebus humanis tantam mutationem plurimum offecturam. Verùm quid inde aut Deo aut vniuersitati orbis nascetur incommodi, si ego solus statum mutem; & qui modò pauper sum, subito diues fiam; aut qui modò propola cum sim merces vendo, cras iudex in subellijs feram sententiam? Ain verò? Quid ni pari iure, quæ modò es famina, cras etiam vir sis? Hoc volo, inquires; & quid exinde quæso cæteris omnibus mali accidet, mihi vni quòd sit melius? Næ tu sanè commodis tuis studes in paucis, & causæ tam ridiculæ patrocinaris egregiè! Quid si ergo cum de muliere in marem transferis, postridiè te status iterum pæniteat, & in mentem veniat Angelum esse debuisse te; an iterum in eum etiam statam transmuetanda es, vt Diuinæ ordinationi acquiescas? Et quid si ne tunc quidem è genio tuo sis, alia efformanda Deo erit rerum vniuersitas, cui tu pro tuo libitu & comodo inferare? Ridiculum id quidem est, imo insanum, vt egregiè Epicteti commentator, *Si uero repugnare, & velle vt vniuersum partem tam vilem sequatur, vnicam tantum ob causam, quia pars vult esse id quod non est.*

At inquires, quid id noceat vniuerso si solus ego alius sum, quam iam sum?

Si uero, ibi.

18. Age verò, tu qui tuis commodis tantopere infudas. Rogas me quid tandem incommodi suboriturum sit, si tibi statum mutare detur pro tuo consilio, & lubentia? Illud sanè; quòd cum omnes mortales eodem hæc in parte tecum sint iure, hoc est, nullo, idem à Deo priuilegium postulari meritò sint, quod tibi

Refutatur hæc obiectio, eo quod omnes homines eodem iure quo tu volēt gaudere.

viderint esse concessum. Aut fortè ceteros omnes ab eo excludi vis, tibi que vni præ cunctis dari? vide sis, ne felicissimus esse cum vis, mortalium omnium fias miserrimus. Totum enim mortale genus in te concitabis hõc modò, vt quem videant felicitatem eam alijs inuidere, quam tibi soli à Deo postulas assignari. Quòd si ergo alios excluseris, omnium in odio futurus idcirco cum sis omniumque indignationi exponendus, hominum omnium in quocumque, quem delegeris statu, eris miserrimus.

*Hinc si ho-
mines id
siant quod
esse volunt,
nihil fiet in
soto uni-
uerso.*

19. Quòd si verò mortales omnes eodem tecum priuilegio gaudere vis, vt de conditione suâ statuque possint decernere, eumque eligere pro libitu, qui placuerit; tum verò perturbatus erit pulcherrimus rerum qui nunc est ordo; omnia tumultibus resonabunt, & abibunt in antiquum chaos: & hoc quidem demonstrare non erit difficile. Primò enim, quòd si ab ipso creationis suæ exordio, cuilibet homini conditionem quam volet eligendi detur potestas; iam certè in eorum arbitrio positum erit, vt quilibet mas esse velit, nemo mulier; item vt quilibet Regis appetat dignitatem, nemo subditi demissionem. Appetant ergo omnes, appetere eos quod est possibile, imò quod appetituros planè est credibile, cum nemo sibi non velit quod præstantius: en quantum turbarum in ipsis creaturarum in lucem prodeuntium primordiis exorietur illico: decertabitur vndique de natalibus, omnes mares esse cupient, omnes Reges, nemo non sibi patrem seliget potentem, aut principem, aut Regem: isthic de loco natiuitatis grauis orietur disputatio; alijs de tempore non conueniet, hæc enim omnia conditioni futuræ conducunt. Denique si omnium desiderijs debeat satisfieri, nihil profus æternitate totà fiet; nunquam enim inter hominum producendorum tam diuersa consilia voluntatesque, fieri poterit, vt quisque prout vult prodeat amicâ concordia.

*Et vt ali-
quid fiat,
nulla erit
in vniuer-
so, rerum
stabilitas
& ordo.*

20. Deinde concordia inter homines vt fiat, singulique nanciscantur quam elegerint conditionem, tamen diuturna illa pax vt sit, fieri non potest. Si enim eo pergant vt priuilegio iam pro suo libitu nati homines, vt semper possint esse quod voluerint; certè non millies, sed infinitis vicibus anno vnico, totam rerum machinam ordinemque mutari necesse fuerit. Non enim ab alijs dissentimus tantum, sed quod pessimum, nobis ipsis non constamus; ipsa desideria nostra nos oppugnant, nobiscum bella gerimus.

mus. quod heri placebat, hodie displicet; quodque apertis brachiis amplectebamur, fastidiosi iam reiicimus: imò horâ vnicâ idem tibi status horrore est & oneri, qui modò fuerat in deliciis. Matrimonio tibi videtur nihil optabilius, paulò post nihil tanto onere molestius, idque præsertim cum rixarum aliquid intercurrit. Ambis magno studio munus in Republicâ; onus cum sentis quod sponte suscepisti, priuati conditionem eligis, & suspiras. Modò Ecclesiasticus, modò sæcularis arridet status: alter altero melior est, cùm tibi id videtur. Itaque cùm tam instabiles sint appetitus hominum, sanè si iis se semper accommodet cuncta vt disponat Deus, infinita nascetur confestim rerum diuersitas & vicissitudo; nullusque iam erit in orbe status, vbi semper & vbi que mutantur omnia; & verò mutari necesse est, quia tu id vis. Nullum igitur in orbe munus erit stabile, nullum matrimonium constans, nullum imperium diuturnum, nullus status fixus, nulla conditio posthâc firma: quod si ita est, totus totius tabulæ decolor ordo & symmetria euanesceat: vno verbo, orbis perit.

2 I.
Simplic.
in comm.
Epic. c.
78.

Quid ergo consilij, inquires, quid factò opus incommoda tanta vt euadamus? vnicum illud Simplicij, *coniungere se cum vniuerso*, eumque situm aut conditionem constanter tenere, quam tibi summus ille artifex accuratò delegit consiliò, iam tum cùm ex Ideis quas ab ipsâ aternitate conformauerat, te condendo euocauit; ibique perstes, vbi stare te voluit, Diuinæ destinationi reuerenter modesteque acquiescens. Multis magnoque molimine, tanquam summi momenti religionisque rem, id inculcat magnus Paulus. id sibi quisque penitus, inquit, persuadeat quod iam dico. *Vnusquisque proprium donum habet à Deo, alius quidem sic, alius verò sic. Vnusquisque autem sicut eum vocauit Deus, ita ambulet, sicut in omnibus Ecclesiis doceo. Vnusquisque in quâ vocatione vocatus est, in eâ permaneat. seruus vocatus es, non sit tibi cura; sed etsi potes fieri liber, magis vtere* (statu serui, pro vt cum Chrysofomo & communi interpretatur Estius) *qui enim in Domino vocatus est seruus, libertus est Domini: similiter qui libertus vocatus est, seruus est Christi. vnusquisque in quo vocatus est, maneat.* En quam disertis verbis idem non semel, sed sæpius etiam repetat magnus Apostolus. nouerat enim quantum felicitati nostræ interfit, id semel imbibisse, animoque penitus, & non superficie tenus solummodò & quasi cursum infixisse.

Itaque te
vniuerso
ac comoda
et ino con-
terum sis.

Verùm

Quia Deus
habeo in v.
nuptio co-
stituit.

Verum, si placet, hunc Pauli locum ad mentem meam quam nuper exposui explicemus. Meministis credo docuisse me, creationem nihil aliud esse quam loquelam Dei; singulas vero creaturas, singula esse verba Diuino ore prolata. *Dixit enim & facta sunt. Dixit Deus fiat lux, & facta est lux, siue & erat lux.* Item *ignis, grando, nix, spiritus procellarum, qui faciunt;* hoc est constituunt, *verbum eius;* quæ quidem tunc fusiùs sumus executi: Quid verò nunc Paulus? Attende, inquit, quomodo te Deus fuerit elocutus, in quam vocem te efformarit. Cùm enim adhuc in primâ Scientiâ Dei, seu simplicis intelligentiæ volumine versareris, inter possibles tantùm creaturas constitutus, quâ voce te legit Deus, elegitque vt esses? quomodo te euocauit, & quasi proclamauit vt prodires? seruus euocatus es, mas, mulier, Rex, mancipium, an libertus? *non sit tibi cura. Vnusquisque in quâ vocatione vocatus est & euocatus, in eâ permanent.* Ita te Mens Dei tulit, ita Dei vox te protulit, nec verbo Dei, quod tu ipse es, verbum oppone si sapias; ex arte constitutus es in mundi tabulâ, pictoris ordinem ne interpella. Si manus tantùm & brachia, in hâc tabulâ voluit exerere te; sanè manus exere, labora & incumbe operi: si pectus; pectus ostende, animique fortitudinem: si caput; caput exere, studijs operam da, cerebrique dotibus orbi profis, manibus alij dum laborant; si facie valēs, specieque corporis es haud indecorâ, facièm ostendas licet, sed pudicam, dummodo frontem non perfrices. *Vnusquisque prout eum vocauit Deus, ita ambulet, ita sedeat, ita stet; hoc est, ita sit.* Neque est quòd quisquam de suo statu aut efferatur, aut etiam conqueratur, inquit Paulus; nam si in humili depressoque tibi videris constitutus loco, in Dei tamen Mente magnus es, cuius arte paruus es. Quod si magnus tibi videris altiori quòd stas loco, credè mihi in Dei mente cæteris æqualis es, Deo verò comparatus, omnino nullus es. Si mancipium es in tabulâ, in Dei tamen arte nulli cedis, aut nobilitate naturæ, aut artis te effingentis præstantiâ. Si potentis Regis Majestatem præfers, mancipium certè, imò plusquam mancipium Dei es, à cuius arte solâ es quod es, futurusque semper id quod eris. Hæc laus est Dei, hæc gloria conditoris: *omnia quæcumque voluit fecit in celo & in terra, & quod laudem omnem exsuperat, omnia bene fecit.*

Psalm 113.

minuV

Hoc

22.
Trad.
§.2.

Ep
in
c. 2

23.

Hoc tantum à te exigitur, ô homo, vt cum cætera omnia id sint quod ea esse voluit tantus Deus artifexque, tu eius gloriæ vitium ne facias; sed quantum in te est, gloriam augeas conditoris. Augebis autem, si dum statu tuo contentus es, bene prudenterque te in hanc mundi tabulamne dicam, an fabulam fuisse eductum, re ipsâ fateare. Nemo certè sibi de magnis dignitatibus, munisq; gratuletur: nemo sibi de viliori fortunâ indignetur. Si tabulam hactenus dixi mundum hunc, fabulam tamen meritò etiam dixerim. Personata enim hîc sunt omnia, scenam subimus dum viuimus: vnusquisque vitæ suæ actor est. Quapropter vt præclare admonet Epictetus *Astorem esse fabule talis, qualis magistro probata fuerit te memento. Si brevis, brevis; si longa, longe; si mendicum te agere voluit, fac eam personam ingeniosè quoque representes; ita si claudum, si principem, si plebeium. Hoc enim tuum est, datam personam bene effingere; eam autem eligere, alterius.* Inuertimus nos rem, & sic omnia euertimus. Eligere personam agendam volumus, magis solliciti quid agamus, quam vt bene. Eligere autem cum volumus, malè eligimus; & quod pessimum est, hoc ipsum quod eligimus si obtingat, acturi pessimè. Qui modò plebeium, priuatumque hominem agere recusat, Princeps prout vult si fiat, Principis partesaget tædissimè. Itaque conticescant posthâc querulæ hæ voces; Vtinam diues forem aut mas, aut à matrimonij vinculo liber! vtinam Ecclesiastici vitam agere liceret mihi! futiles sunt eiusmodi voces & vota. Non quid agas, sed quomodo, Dei interest. Pauperis partes age, si pauperem te Deus voluit; verum ingeniosè age, hoc est, vt pauperem agere vult Deus. Si mulier es, mulieris, sed modestæ vultum præ te fer; conjugio si astrictus, id age vt matrimonij leges accuratè expleas; & sic partes omnes, numerosque compleueris, quos à te Diuini Numinis destinatio exigit, eiusque quam d ere benè actâ, lex te deposcit nominis sui laus & gloria.

Epict.
in enchir.
c. 23.

Et hæc est
Dei gloria,
partes tuas
ingeniosè
agere te.

Et hæc est
Dei gloria,
partes tuas
ingeniosè
agere te.

Et hæc est
Dei gloria,
partes tuas
ingeniosè
agere te.

IV. K k